

Posudek vedoucího/~~oponenta diplomové~~ bakalářské práce

Petr Procházka, *Znalosti, postoje a názory žáků devátých tříd o soudobých dějinách*, 2024, 60 stran,

Vedoucí práce: Mgr. Jaroslav Pinkas, Ph.D.

Oponent práce: PhDr. Jaroslav Najbert, Ph.D.

Hodnotící kritéria

	splňuje	splňuje z větší části	splňuje z menší části	nesplňuje
Problematika a cíl práce jsou zformulovány a odpovídají zadání a názvu práce.	x			
Metody využitě autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.	x			
Autor se opírá o relevantní prameny a literaturu .	x			
Struktura práce je vyvážená a logická.		x		
Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu .	x			
Práce je prosta gramatických a stylistických chyb .		x		
Práce je psána kultivovaným odborným jazykem za použití správné terminologie .	x			
Autor správně cituje .	x			
Autor nic podstatného neopomenul (obsah, úvod, závěr, seznam pramenů použité literatury, anotace v češtině a cizím jazyce, rozsah odpovídá zadání).	x			
Autor pravidelně konzultoval s vedoucí práce	x			

Celkové hodnocení (slovně)

Autor se ve své práci pokusil formou kvalitativní sondy zmapovat znalosti žáků devátých tříd o soudobých dějinách. Jedná se o ambiciózní cíl, neboť ani v odborné literatuře a výzkumné praxi nepanuje konsenzus o tom, co to vlastně „historické znalosti“ jsou. Lze ocenit, že autor v teoretické části pracuje s odbornou literaturou, byť se mu ne vždy daří skloubit již poněkud antikvární přístup českých textů operující s pojmem „historického vědomí“ a konceptem epistemických přesvědčení vycházející z práce L. Maggioni. Podává nicméně solidní přehled výzkumů znalostí a postojů školní mládeže i výuky dějepisu. Na přehled základních akademických výzkumů navazuje vlastní autorův výzkum, který proběhl v 5 školách (celkem v 7 třídách). Oceňuji design průzkumu, který kombinuje několik metod: znalostní test, test epistemických přesvědčení a rozhovory se žáky i s učiteli. Také rozsah průzkumu není nijak malý, přes 150 žáků představuje solidní vzorek a výzkum tak je třeba brát v potaz nejen jako studijní povinnost autora, ale jako hodnotný informační zdroj.

Analýza odpovědí znalostního testu celkem nepřekvapivě ukazuje lepší výkony žáků z gymnázií, autor potvrdil převažující názor, že kvalita výstupů nesouvisí s regionálními specifiky, ale s typem školy (ZŠ, gymnázium). Rozhovory se žáky potvrdily závěry akademických průzkumů, od výuky dějepisu je odrazuje především „množství letopočtů a neustálé testování jejich znalostí“. Rozhovory s učiteli pokládám za důležité především proto, že zmapovaly přehled pomůcek a učebnic, které učitelé využívají. Je potěšující, že kromě tradičních titulů (Dějiny udatného českého národa) užívají učitelé i nástroje rozvíjející historické myšlení (Dějepis+, Historylab). Za nejceněnější část práce považuji závěr, v němž autor srovnal úspěšnost svého znalostního testu s testem ČŠI z roku 2023. Na tomto místě je nutné podotknout, že autorův znalostní test měl lepší kvalitu než test ČŠI (více respektoval základní normu určující podobu výuky, tedy RVP). Autor svým výzkumem názorně demonstroval, jak moc záleží na složení testu a jak snadno se může jeho nevhodným složením vytvořit falešná představa o neznalostech žáků.

Vzhledem k výše řečenému **doporučuji** bakalářskou práci **k obhajobě**.

V Praze dne 22. 5. 2024

Mgr. Jaroslav Pinkas, Ph.D.